

VAITĖS ĮVYKIAI

(Rašo Vytautas)

visuose amerikony
išnuose buvo įdėta ži
apie nežmoniška rusų
os elgėsi su trimis
ester, Mass. gimusio
tietuvaitėmis: Čarnec
Kairukštienė ir Gus
me. Jos Amerikos pi
Rusų policija jų šei
ngriovė, turta atėmė,
s vaikus ir jas pačias
ortavo, ir nenori išlei
erikon. State Depart
antas rupinasi jas išlais

erikos Kongresas ne
Strattono biliaus į
400,000 išvietintųjų.
osi, "nepaspėjęs". Dar
iltis, bus rasta budų
hent 100,000, iki Kon
s vėl pradės posėdžiau
Strattono bilių svarsty

vas Marine Marlin at
17 lietuvių šeimų (36
nis), kurių kai kurie
ai buvo Amerikoje gi
iliečiai.
erikos karo valdžios
amas Austrijoje sako,
a Rytų Europoje tai
sau kolonijas, kaip ki
uropos valstybės jas
Afrikoje ir Azijoje. Tik
pavergia baltus žmo
ni kiti — juodus ar gel
ai. Be to, tie juodukai
ilmonikai daugiau teisių
negu balti žmonės lie

tyti įvyks seniai visu
ingų Amerikos lietu
roškimas: Liet. Vaduo
junga ir Amerikos Lie
Taryba bendrai dirbs
vos išlaisvinimo darbą.

andų valdžia pradėjo
gygius prieš savo kolo
Rytų Induose, nes per
etu nesutarė jų lais
lausimu.
estinoje žydų teroras
nglus vis smarkiau
spenoja
alkoje laukiama įkuri
komunistinės sukilėlių
šiaurinėje krašto
je. Ta valdžią gautų Al
jos, Jugoslavijos ir Bul
jos valdžios. Tokiu budu,
gali kilti tikras karas,
nistų išprovokuotas.

Washingtono pranešama
valdžios vietų išmesta
lapukų — komunistų.
ngresas perleido įstaty
pagal kurį karo vetera
gali gauti tuojau pini
savo taip vadinamus
"minal leave" bonus. Ki
reiktų laukti 5 metų.
jų bonų, sakoma išdalin
2 1,800 milijonų dolerų.

Chicagoje, per "Tag Day",
alkta arti \$14,000 BALF-
iš tokio didelio miesto
asi daugiau.
eras budas savo spaudą
enti yra laiku prenumė
užsimokėti.
LIETUVIAI!
ATYKTI IR PLATINKIT
AMERIKOS LIETUVI

Nr. 30-tas WORCESTER, MASS., LIEPOS (JULY) 26-tą D., 1947 M. Telefonas Dial 5-1094 **XXVI**

INŽ. VIKTORAS F. KRAVČENKO IŠDUODA MASKVOS ŠPIONAŽO PASLAPTIS

Washington, liepos 22. — Buvęs Rusijos prekybos atstovas Vašingtone, Inž. V. F. Kravčenko, kuris 1944 metais pasitraukė iš bolševikų atstovybės, pasakė dabar dedasi bolševikų imperijoje. Jis kongreso komitetui, kuris seka prieš-amerikonišką veikimą, pasakė, kad Sovietai taikos derybas del Europos atsteigimo, tyčia trukdo laiką, kad pasigaminti Atominę bombą ir del to jie jau uranijumą krauna į sandelius nuo 1942 metų.

Jei kas tiki į Sovietų pakitėjimą politinės ekonomijos po Stalino mirties tas klysta, kadangi likęs Molotovas ar kitas, seks jo pėdomis, sakė Kravčenko.

Sulig Kravčenko kalbos, visi Maskvos pasiūsti atstovai į Suv. Valstijas, ar tai jie būtų surišti su politika ar ekonomika — pirmoje vietoje jie yra šnipai, slaptosios policijos agentai, agitatoriai, sabotažinkai išdavikai, kad tik padaryti Amerikoje suirutę, chaosą ir supiudymą vienus prieš kitus. Jis mano, kad Maskva iš Sąjuntų Tautų Organizacijos su savo Satelitėmis pasitrauks, kad perkirsti pasaulį į dvi dalis. Todėl susirėmimas S. V. su Sovietais yra neišvengiamas.

Didelis pavojus grėsia Amerikai ne taip iš komunistų partijos narių kaip iš keliauninkų — agentų, kurie yra atvykę iš Maskvos su visokiais klastuotais dokumentais ir šniukštineja po Ameriką, kad ką blogą padaryti. Sulig komunistų partijos įstatymų, kiekvienas jos narys, tarnaujantis už jūrą, turi būti slaptosios policijos agentas, sako Kravčenko.

Laike karo slaptai užlaidoma medega, mėlynraštis, fotografijos, užrašai, liečianti Amerikos aviacijos ir submarinų konstrukciją buvo pavogta per taip vadinamus Sovietų prekybos komisijos narius — ypatoje Kimuškin.

Dabartinės Maskvos agen

ARMIJOS BOMBESIAI SKELBIA ORO JĖGOS DIENĄ B-29 bombnešių skrajojantis formavimas rodo Suvienujų Valstijų Armijos Oro Jėgų pažangią dvasią. Oro Jėgos minės savo keturiasdešimt metų įsteigimo sukaktuves. Rugpjūčio 1-mą, oficialiskai paskirtą "Oro Jėgų Dieną," militariškai ir civiliskai bus pripažinta per visą kraštą, kad "Oro Jėga yra Taikos Jėga."

S. V. Yra 3,000,000 Girtuoklių

San Francisco, liepos 23-čia. — Dr. George S. Johnson, neuropsichiatry profesorius, Stanford universiteto medicinos mokykloje pranešė, kad alkoholizmas yra ne tik Amerikos neišrišta viešos sveikatos problema, bet kas dieną plėtojasi. Iš 100,000,000 suaugusių vyrų ir moterų Suv. Valstijoje, 50,000,000 naudoja alkoholiškus gėrymus, 3,000,000 tampa girtuokliai ir iš šių nemažiau 750,000 tampa chroniški alkoholikai. Ištyrinėjimo specialistai alkoholiaus pasekose pareiškė: "Galima naudoti vyną, alų ir likerius per ilgą gyvenimą be pažeidimo sveikatos, bet tik su saiku."

Dr. Johnson išvardino šias sociališkas pasekas nuo alkoholiaus naudojimo:

1. Suarestavimai del girtuoklystės — nuo 1,000 iki 3,000 ant kiekvienų 100,000 gyventojų.
2. Arestavimai del vairavimo esant girtiems nuo 30 iki 325 ant kiekvienų 100,000 gyventojų.
3. Arestavimai už blogą apsiėjimą geriant nuo 85 iki 1,575 ant kiekvienų 10,000 gyventojų.
4. Mirtys iš priežasties alkoholio — vienas iš kas 200 nelaimingų įvykių 1940 metais.
5. Nelaimės — vienas mir-

S. V. KARIUOMENĖS ORO PAJĖGOS IŠBANDYS 45,000 SVARŲ BOMBĄ

Washington, liepos 21. — S. V. Kariuomenės Oro Pajėgos netrukus pradės išbandyti didžiausią dabar padaryta 42,000 svarų bombą. Tą bombą neš bombnešis B-36, kuris gali su savim panešti iki 36 tonų eksplojuojančios medegos.

Amerikos Oro pajėgos turi parengtus planus del 100,000 svarų sunkumo, bet pakol kas dar tie planai guli lentynose. Paskutiniu laiku buvo manyta išbandyti baisiausias atomines ginklas nuo labai aukštai. Tačiau mokslininkai dar prisibijo per daug susprogdyti žemę, kad paskui neatsidarytų žmogaus padarytas vulkanas, kuris galėtų sunaikyti viską apie save, ir užgesyti jį, nežinia ar būtų galima.

ATVYKO 36 LIETUVIAI IŠ VOKIETIJOS

Liepos 17 d. MARINE MARLIN laivu atvyko iš Vokietijos 17 lietuvių šeimų, sudarančių 36 asmenis. Atvykusiųjų 9 yra J. A. V. piliečiai, o kiti imigrantai, kurių 4 pasinaudojo Lietuvos kvota, o kiti kitų šalių kvotomis kaip ten gimę arba be kvotos kaip JAV. piliečių šeimų nariai.

Atvykusieji išvažinėjo pas gimines bei draugus: Prof. Adolfo Damušis su žmona Jadvyga ir trim vaikais: Vyteniu, Sauliu ir Indre laikinai apsisistojo pas p. Laučkus, Jamaica, L. I., o toliau vyksta pas p. Vilnius, New Haven, Conn.

Prof. Jonas KUODIS su žmona Brone (JAV. pil.) ir vaikais Daiva (JAV. pil.) ir Gediminiu laikinai apsisistojo pas gimines p. Karasijas, 82 Harlem Street, Worcester, Mass.

Inž. Povilas ČEČKAUSKAS išvyko pas žmoną į Detroit, Mich. Motiejus VAIŠNYS su žmona ir dviem vaikais: Rimvydu-Juozu ir Marija-Vida laikinai apsisistojo New Yorke.

Antanas ir Elena ERMINAI su sunum Donaldu apsisistojo pas p. Dielininkaičius, Waterbury, Conn.

Stanislava MISEVICIENĖ išvyko pas vyrą į Čikagą. Vieniuoė Elzbieta KAČERGIUTE išvyko į Čikagą. Dionizas STASIUKONIS su

šta iš kiekvienų penkių girtuoklių ar pėstininkų.

Laike prohibicijos, New Yorko proto ligų ligoninėse ligonių skaičius nuo 1920 iki 1934 metų buvo žymiai pakilęs del alkoholio uždraudimo. Tas reiškia, kad legališkas uždraudimas yra išspręsti.

Bolševikai Su Revolveriais Užpuolė "Žinių" Redaktorių Kazimiera Kiaugą

Buenos Aires, Argentina. — Tuo pačiu laiku kas nors pas-kambino durų skambutį. Atidarė duris, du vyrai ispaniškai kalbanti pasisakė, kad atėję telefoną patikrinti. Kaip tik tai visi trys suėjo į namą, tai tie du neprašyti svečiai atstatė revolverius į Kiaugos krutinę ir jį ir jo šeimai suvarė į kitą kambarį. Paskui užsimovė pirštines pradėjo krata, ieškojo kokį ten Lietuvos Pasiuntinybės doku-

mentų. Pasigriebė apie 150 lietuvių Karo tremtinių laiškų ir spaudai prirengtus originalus.

Po kratos, banditai iš K. Kiaugos atėmė 100 pesų neva už "darbą" ir sako, kad Argentinos istorijoje tokio įvykio dar niekad nėra buvę. Tačiau pėdos sekamos po Raudonosios Bolševikiškos Ambasados pamatais, kuri jau metai kaip ten gyvuoja. Iš to įvykio nereikia per daug ir stebėtis, kadangi bolševikiška "diplomatija" yra jau ne sykį pasižymėjęs panašiais darbais.

PIKTZOLES NUVY...
greitai šiomis dien...
ugusių visokiomis p...
urkštimo su 2,4-d...
nutiniame paveiksl...
herwin - Williams...
nų pagaliau surado...
Žemiau Falm...
Kaimos
PUKIOS VILN...
MEDZIAGOS
isose Pageidautin...
VASARAI ir RUK...
Sukneloms - Vilnos...
Vilnos, 56 centų...
\$1.25 už mastą ir...
KOSTUMAM - TR...
TRUMPAM PALC...
\$1.50 už mastą ir...
A BRAMSON
VILNONES MED...
Harding gatvės - Wor...
Priešais St...
1 AUKŠTAS L...
Isigykit Med...
šiomis dienomis L...
nčius atvežė daug...
is medaus iš Kal...
rgabento ir palib...
s Lietuvos Kraut...
rdavimo.
AMERIKOS LIET...
Vernon St. Worcester...
Pristatomi į Nam...
tietiniais ir Import...
Edward Yanov...
PACKAGE STOR...
Užtaiko Visokius Al...
šrymus, Lietuviškus...
Degtine, Vyną ir...
278 MILLBURY GA...
Tel. 1-331
LIETUVIAI BIZN...
GARSINKITIS
AMERIKOS LIETU...
RAL HOME
nthrop gatvės
S NEMOKAMAI
rnon gatvės
ai 6-7297
Balzamuojuot...
ery
RO VETERANAS

LIETUVIAI AMERIKOJE

Gėlės iš Oro Kris ant Dariaus-Girėno Paminklo - U. S. Armijos Lakunai Atliks Ispundingą Oro Programą Minint Musų Didvyrių Žuvimo Sukaktį U. S. Svečiai iš Dviejų Stovyklų

Dariaus-Girėno tragiško žuvimo 14 metų sukakties minėjimas šiemet, liepos 27 d. bus itin nepaprastas.

Paminėjimą, kaip jau žinome, rengia Dariaus-Girėno Postas No. 271, American Legion, taipgi ima dalyvavimą ir Don Varnas Post No. 986.

Rengimo komitetas jau turi žinių, kad U. S. Army Air Corps vadovybė į paminėjimą atsiunčia iš Riverside, California stovyklos du lakunus, Colonel P. Hillman ir Lt. Tom Blazina. Pastarasis yra lietuvis ir musų Posto narys. Jie dalyvaus oro programoje su P-80-A Jet Propelled Plane virš Da-

riaus-Girėno paminklo Marquette Park. Be to iš Washington atvyks Congressman Fred E. Busbey ir paminėjime prie paminklo pasakys kalbą. Dr. F. P. LeVan, Dariaus-Girėno Posto narys turės nuosavą lėktuvą per programą ir skraidydamas virš Marquette Parko, barstys gėles ant Dariaus-Girėno paminklo. Įsidėmėkite, viskas įvyks liepos 27d. prie Dariaus-Girėno paminklo. Paminėjimas prasidės dideliu Legionierių paradu.

J. A. Mickelūnas,
Publicity Chairman

DARIUS-GIRĖNAS ŽUVIMO SUKAKTUVĖS

Sykiu bus paminėta ir 25 m. jubiliejus nuo U. S. pripažinimo Lietuvos nepriklausomybės "de jure"

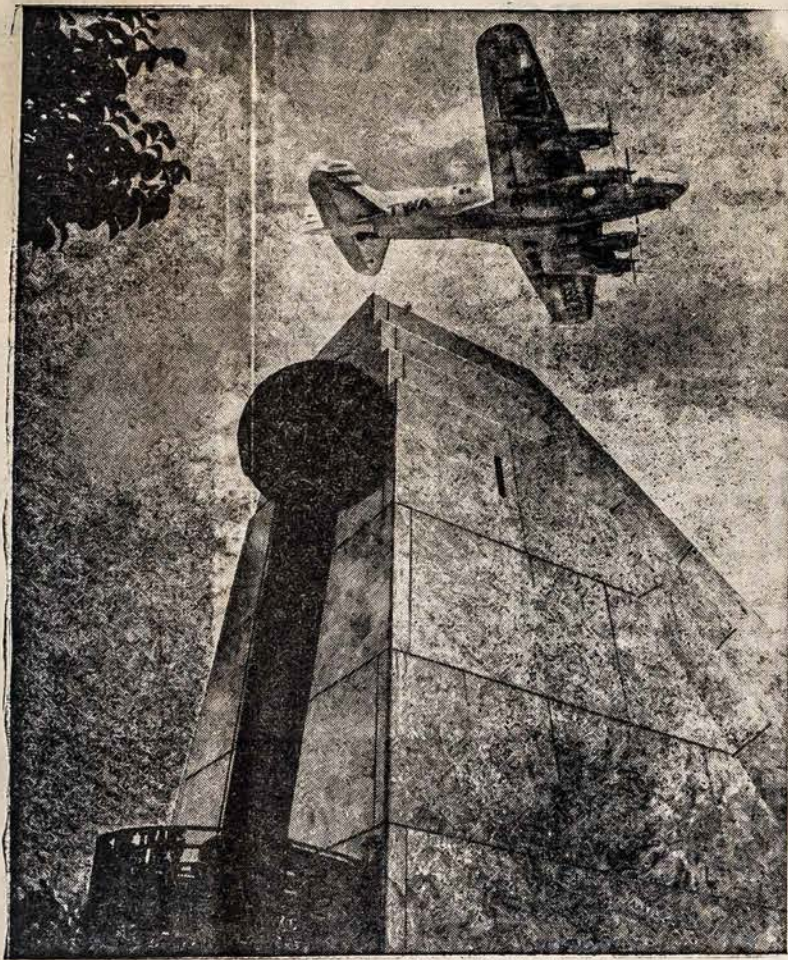
Kaip praėjusiais metais, taip ir šiemet Darius-Girėnas Post No. 271, American Legion, gražiomis iškilmėmis paminės keturioliką metų sukaktį nuo tragiško žuvimo transatlantinių lakunų Dariaus ir Girėno, taipgi 25 metų jubiliejų nuo Amerikos Jungtinių Valstybių pripažinimo Lietuvos nepriklausomybės "de jure". Toms iškilmėms ruošti postas išrinko komisiją, kuri jau posėdžiauja ir daro planus iškilmingam minėjimui. Minėjimo programa, kaip ir

visos kitos smulkmenos, bus vėliau paskelbtos. Šiuo pranešimu norime tik tai, kad Chicago lietuvių visuomenė įsidėmėtų dieną ir ją rezervuotų. Paminėjimas įvyks prie paminklo 67th ir So. California Ave.

Visų prašoma rezervuoti liepos 27d. tiems paminėjimams.

Posto Valdybos ir Komisijos vardu:

Posto Komandierius,
A. H. Kasper, Chairman
Posto Komandierius,
J. A. Mickelūnas,
Publicity Chairman.

DARIUS-GIRĖNO PAMINKLAS, CHICAGO, ILL.

Amerikos Lietuvių Skaitytojų Žurnalas

Amerikos Lietuvių žurnalas piktikas įvyks dieny, rugsėjo (Sept.) dieną, 1947m., Jurgio rausko paviljone, Jurgio raile, g-vės, Leicest. Piktiko programos iš muzikos, dainų, Dovanų Laimėjima.

Yra leidžiama laisvose sekančios dovanos: 1- ta dovana - Corus writer \$71.55; 2- ta - Gen. Elec. Radio graph Combination 3-čia dovana - Plunksna (Ever) \$15.00; 4- ta dovana - 5- ta dovana - English-Lithuanian Dictionary \$8.00; 6- ta dovana - Ameriškas tuvio metinė prenelė \$3.00.

Cia talpinam tu Lietuvio skaitytojų kurie netik kad mermuoja Amerikos bet ir remia ji beplatindami žanpukus su skiriamomis nomis.

Štai tu musų vardai, kurie besidomi del lietuviškos palaikymo ir pasigugus už išplatinus kusus:

- W. M. Chase, Hartford, Conn.
- P. Narjanskas, New Britain, Conn.
- Adelė Roszel, Worcester, Mass.
- P. Zvankas, Bridgeport, Conn.
- J. Sukis, Hudson, Mass.
- B. Sluonytis, Providence, R. I.
- J. Cranawski, Poquosuck, N. J.
- J. Babkauskas, Worcester, Mass.
- M. Chibas, Athol, Mass.
- J. Lukins, Waterlet, N. J.
- J. Tamulis, New Haven, Conn.
- Frank Pukas, Philadelphia, Pa.
- K. Kubinskas, Kingston, N. Y.
- A. Kvarneljus, Shrewsbury, Mass.
- M. Svikins, Worcester, Mass.
- I. Geigulis, Kingston, Pa.
- A. Stankunas, Cleveland, N. J.
- B. Rikins, Waterlet, N. J.
- L. Grybas, Schenectady, N. Y.
- A. Tamulevicius, Worcester, Mass.

Amerikos Lietuvių nistracija taria ačiu visiems laikra darbininkams ir Visais reikalais, rašyti Amerikos Lietuvių 14 Vernon Street, Worcester, Mass.

Worcester, Mass.

Worcester, Mass.

Pristatomi i

Vietiniai ir Importuoti

Edward Yanov

PACKAGE STORE

Užlaiko Visokius Alkoholinius Gėrymus, Lietuvišką Degtinę, Vyną ir

278 MILLBURY

Tel. 2-3881

NATIONAL BAKERY CO.

(Antanas vada, Sav.)

12 Ashmont Ave. Tel. 2-5336 Worcester, Mass.

NEW YORK, N. Y.

Liepos 17-tą dieną, š.m., 8-tą val. vakare, Pennsylvania viešbutyje, N. Y. buvo sukvietas per BALF'o pirmininką Dr. kun. Končią kairiųjų Didžiųjų Draugijų Valdybų narių susirinkimas. Iš Chicagos dalyvavo, Tarybos Trijulė: Grigaitis, Vaidyla ir Šimutis; Tautininkų Centro: Abraitis, Ginkus ir Mačiulaitis; Liet. Vad. Sąjungos: A. S. Trečiokas; Socialistų: Buivydas, Glaveckas, Žilinskas ir Spudienė; "Darbininko" redak. Kneizys ir kun. Juras; SLA. Prezidentas V. Laukaitis ir dr. M. Vinikas; BALF'o Sanelio vedėjas, J. Valaitis ir Kružė; Kat. Fed. Averka; Liet. Informacijos Biuro vedėjas adv. K. Jurgėla ir M. Kižytė; Našlaičių Fondo: kun. Balkunas ir Čerienė; Liet. Ministeris, P. Žadeikis; New Yorko konsulas Budrys ir jo Štabas. Ir dar keletas svečių.

Žodžiu, susirinko nepaprastai daug įžymių žmonių. Susirinkimo tikslas kaip vėliau paaiškėjo buvo tas, kad suorganizuoti bendrą visų Amerikos Liet. Komitetą, kuris rūpintuosi musų išsvietintų tautiečių reikalais Europoje, teikiant jiems visokią galimą pagalbą, ypač dabar, turint prieš save

Kongrese įneštą "Bilių" kuriam praėjus, be abejonės sulauktume kelioliką tūkstančių musų tautiečių atvykstant į šią šalį.

Kaip dabar šis "Bilius" stovi, tai būtų įleidžiami tik tokie, kurie turi nuo savo giminių bei draugų "Affidavit of Support." O ar daug musiškių turi tokius Affidavitus, ir ką mes darytume dideliame skaičiui musų žmonių atvykstant? Maždaug tokioje prasmėje BALF pirmininkas perstas šio susivažiavimo tikslą. Iš tolimesnės susirinkimo eigos, paaiškėjo, kad tokis išsvietintųjų rūpinimosi reikalas per BALF'o buvo pavestas Tarybai, kuri nieko nenuveikusi, grąžino atgal į BALF'o, ir kuriam neįsteigiant to darbo atlikti buvo kviestas šis susirinkimas. Tautininkų Centro Vice-pirm. J. Ginkus daro įnešimą, kad būtų šaukiamas visų Am. Liet. Didžiųjų Draugijų išrinktų Atstovų Seimas, kuris tokį komitetą ir išrinktų. Balsuojant už šį įnešimą, šeši balsai paduota už, o visi kiti susilaukė nuo balsavimo.

Tokiam Seimui griežtai pasipriešino Tarybininkai, Grigaitis ir Vaidyla. Iš jų kalbų paaiškėjo, jog jie bijo, kad tokį Komitetą išrinkus, T-ba galėtų nustoti savo

WATERBURY, CONN.

Lietuvis Paskirtas į Atsakomąją Vietą

Jonas T. Misiunas, Waterbury, sunus įžymaus bizniero Jurgio Misiuno, šiomis dienomis buvo paskirtas į svarbią poziciją. Gub. McConaughy, Joną Misiuną paskyrė "State Sales" taksų Komisijonierium ir Inspektorium. Jonas pradės savo pareigas šių metų rugsėjo 1-mą d. Yra garbė lietuviams, kad mūsų tautiečiai pasiekia tokias aukštas vietas. Jonas Misiunas, gal dar pirmas lietuvis, kuris gavo tokią aukštą ir atsakomąją Valstijos vietą. Mes sveikiname Joną Misiuną ir linkime jam geriausių pasekmių ir atsakomąją uduotų skėmingai tvarkyti. Tiesa, mes turime daug jaunų ir gana gabių lietuvių advokatų, mokytojų, inžinierių ir t.t., bet ant nelaimės kaip kitur, taip ir mus kolonijoje, lietuvių išlavintas jaunimas yra pakrikę kaip "Grigo bitės". Jie nesirūpina lietuviškom organizacijom arba neinteresuojasi lietuvišku judėjimu, vienu žodžiu jie yra pasitraukę nuo lietuvių. O tas kaip tik ir susilpnina jų spėkas, nes neorganizuotas žmogus, lygiai kaip ir neorganizuota tauta palieka beiegis, o su beiegiais niekas nesiskaito. Iš kitos pusės, jauni gabūs profesionalai, kurie rūpinasi savo profesijos reikalais, bet kartu nepalieka nušaliai nei savo tautos reikalų, tie visuomet užsitarinauja daugiau garbės tarpe savųjų, ir tarpe kitataučių. Štai yra pavyzdys, Jonas Misiunas, kurį šios kolonijos jauni profesionalai turėtų butinai pasekti.

Liepos 19-tą d. pp. Joseph Liunas, Washington Ave, šventė 38 metų vedybinio gyvenimo sukaktuvės. Jų draugai suruošė jiems supriso pokylį, jų pačių namuose. Daug tame darbas: p. M. Budzinauskienė, p. L. Augienė ir p. A. Linauskas. Ponai Liunai visuomet darbuojasi lietuviškoje veikloje.

pp. Joseph Kazlauskai, šventė 10 metų vedybinio gyvenimo sukaktuvės.

P-nia Marcella Laureckienė, Alder St. ir p. Kazimiera Vitor, Willow St. buvo sunkiai susirgusios, bet jau yra gerokai pasveikusios, ir abi jau sugrįžo iš ligoninės.

Dr. M. J. Colney

PAIESKOJIMAS

Phila., Pa. - Vienas vietinių ukrainiečių, labai geras lietuvių bičiulis, geg. 8-tą d. prašė manes, kad pasirūpinčiau jėdėti spaudoje sekančio turinio paieškojimą: Paieškau sunų Marijaną, gimines žmonos Onos: Christyną Gerovą ir vaikus Ivana, Stefaną Gerovų, Oleną Koniuškova. Toliau, savų giminių Lvą ir Olgą Labų su vaikais Dariju ir Lvu ir seseriečia Modestą Stelmachų. Pranešu ir prašau nuo jų atsiliepiamo. Kas nors ką žinotų apie juos, pranešti šiuo adresu: Mr. l'Abbe Marian R. Curkowsky, 9. rue des Couples Strasburg. - Bas-Rhin, France.

Tad jei kas iš lietuvių, kartais pažinotų kurį nors virš išvardintą asmenį, tai prašoma yra pasakyti, kad jie yra paieškomi.

K. Vidikauskas

DEL GERESNIŲ AKINIŲ, ATEIKITE I

THE EYEGLASS SHOP

10 MILLBURY G-VB (Prie Kelly Aik.) RECEPTAI IŠPILDOMI

TEL. DIAL 2-8061 (9 v. ryte iki 7 vak.) AKINIŲ BUTAISOMI

30 METŲ PATYRIMO PATENKIMUMI

VAL J. WADOWSKI - OPTIKIERIAI - JOS. E. WADOWSKI

PHILADELPHIA, PA.

MIRĖ MATAUŠAS SIRATAVIČIUS

Sekm., birželio 15-tą, čia visiems gerai žinomas viengentis, Mataušas Siratavičius (Sarata-vich), gyvenęs antrašu: 123 W. Chew St., Phila., Pa., 65 metų amžiaus, rytmetų bažnyčioje Sv. Jurgio išklausęs šventųjų mišių, jautėsi regis, kuo puikiausiai, bet jau vakare tą pačią dieną pas savo sunų, Praną Siratavičia Hulmeville netikėtai mirė. O dieną birželio 19-tą po iškilmingų gedulingų pamaldų už jo vėlė Sv. Jurgio bažnyčioje, jo kunas buvo palaidotas kapuose Sv. Karsto - "Holy Sepulcher". (Jį laidojo Dominikas Garaminas, gyvenęs antrašu: 2339 E. Allegheny Ave., Phila., Pa.)

Velionis, Mataušas Siratavičius gimė Lietuvos Sidabrave, Amerikoje jis išgyveno 41-ą metų. Metuose 1907-se Sv. Jurgio bažnyčioje jis buvo susituokęs su viengente Ona Augustaityte; moterystės sakramentą jiems buvo suteikęs kun. Dumčius. Bizniuje jis išbuvo 25 metus. Iš draugysčių, kiek žinau, prigulėjo jis, regis, ir prie Liet. Muziklio Namų Bendrovės. Buvo jis ir geras, pavyzdingas katalikas ir karštas Lietuvos tėvynainis patrijotas.

Todeliai: Amžiną atilsį jam!... O jo žmonai - našlei ir sunui, Pramui Siratavičiui, dėliai mirties jo gerbtinojo tėvo, pareiškiu širdingą viešą užuojautą.

K. Vidikauskas

Sekretai Free Dovanai

Tiems, kurie užsiprenumeruos "Lietuvių Naujienas" and dviejų metų už \$2.00, gaus dovanai sekretus kaip pasidaryti namie Akų, Vyną ir Saiderį.

LIETUVIŲ NAUJIENOS 332 N. 6th St., Phila., Pa.

PHILADELPHIA, PA.

MIRĖ MATAUŠAS SIRATAVIČIUS

Sekm., birželio 15-tą, čia visiems gerai žinomas viengentis, Mataušas Siratavičius (Sarata-vich), gyvenęs antrašu: 123 W. Chew St., Phila., Pa., 65 metų amžiaus, rytmetų bažnyčioje Sv. Jurgio išklausęs šventųjų mišių, jautėsi regis, kuo puikiausiai, bet jau vakare tą pačią dieną pas savo sunų, Praną Siratavičia Hulmeville netikėtai mirė. O dieną birželio 19-tą po iškilmingų gedulingų pamaldų už jo vėlė Sv. Jurgio bažnyčioje, jo kunas buvo palaidotas kapuose Sv. Karsto - "Holy Sepulcher". (Jį laidojo Dominikas Garaminas, gyvenęs antrašu: 2339 E. Allegheny Ave., Phila., Pa.)

Velionis, Mataušas Siratavičius gimė Lietuvos Sidabrave, Amerikoje jis išgyveno 41-ą metų. Metuose 1907-se Sv. Jurgio bažnyčioje jis buvo susituokęs su viengente Ona Augustaityte; moterystės sakramentą jiems buvo suteikęs kun. Dumčius. Bizniuje jis išbuvo 25 metus. Iš draugysčių, kiek žinau, prigulėjo jis, regis, ir prie Liet. Muziklio Namų Bendrovės. Buvo jis ir geras, pavyzdingas katalikas ir karštas Lietuvos tėvynainis patrijotas.

Todeliai: Amžiną atilsį jam!... O jo žmonai - našlei ir sunui, Pramui Siratavičiui, dėliai mirties jo gerbtinojo tėvo, pareiškiu širdingą viešą užuojautą.

K. Vidikauskas

Sekretai Free Dovanai

Tiems, kurie užsiprenumeruos "Lietuvių Naujienas" and dviejų metų už \$2.00, gaus dovanai sekretus kaip pasidaryti namie Akų, Vyną ir Saiderį.

LIETUVIŲ NAUJIENOS 332 N. 6th St., Phila., Pa.

DUDOS DUONA TAI SKANI

Dudos duona tai skani, Giria jauni ir seni; Nuo duonos tyros ruginės, Worcesterio skaisčios merginos. Duona minta visas svietas, Jai ant stalo pirma vieta - Duonos, sviesto ir kavos, Pusrūteliams lig valios!

NATIONAL BAKERY CO. (Antanas vada, Sav.)

12 Ashmont Ave. Tel. 2-5336 Worcester, Mass.

PARSIDUODA BIZNIUI NAMAS

Gražioje ir geroje vietoje parduoda namas, tinkamas del saliuono. Namas visoj tvarkoj, 20 akru žemės, 3 karvės, vištos, įrankiai ir baldai, 5 kempės ir 13 laivelų, viskas už \$12,000.

Norintieji pirkti bizniui namą gražioje vietoje, nepraleiskite progos. Klausiti ar matyti prašoma kreiptis šiuo adresu: (30-33)

Mary Mathewson

P. O. BOX 106 - SCHUYLER LAKE, N. Y.

AMERIKOS LIETUVIS

The American Lithuanian Weekly published every Saturday by Gabriel A. Kyba, 14 Vernon St., Worcester, Mass.

Subscription rates: In U.S. \$3.00, In Foreign Countries \$4.00, Single Copies 5 cents

Advertising rates on application. U.S. Post Office at Worcester, Mass., under the Act of March 3, 1939.

V. M. KLAUSUTIS

VELTUI AUKOS IR PASTANGOS

Valdovų Bandymai Ir nepasisekimo Daviniai, Trumano Doktrina Ir naujieji Appeasementai.

U.S. krašto minkštagalviai... grebiasi tarsi skęstantis... U.S. krašto minkštagalviai... grebiasi tarsi skęstantis...

Čia talpinam... etuvio skaitytųjų... rie netik kad... eruoja Amerikos... t ir remia jį... platindami į... kus su skiriam...

Štai tų musų... rdai, kurie bes... i del lietuviškos... laikymo ir pas... už išplatinu...

M. Chase, Harlan... Narjaukas, New... Zvaukas, Bridgeport... Sukis, Hudson, Man... Slonavičius, Provid... Crannavski, Poconoc... Habkuskas, Worcester... Chibnas, Athol, Man... Lukas, Waterlet, S... Panulis, New Hava... uk Pukas, Philadelphia... Kucifnankas, Kingston... Kvaraciejus, Shrewsb... Sviklas, Worcester... Jelgulis, Kingston, P... Stankunas, Cleveland... Klakis, Waterlet, S... Grygas, Schenectady, S... Tamulevičius, Worcester...

Worcester, Mass. Pristatom! ir Importu...

GERA PAMOKA DIPLOMATIJOJ

musų vadai, taipgi, an... kity vakarų Europos... gero gerą pamoką nuo Mas... diplomatinį suktybių at... prie uždarų durų Mas... Teherane ir Jaltos bei... amė, suprapt savo kolegų... kovos proletariato vadų ap... gytis, gudrybes ir jųjų pa... tų pamegimus, nerymau... gyvena desperacijos kanki... grebiasi visokių priemo... išsinarplioti iš Maskvos dip... matinį žabangū, bet pesise... visos jųjų pastangos veltui...

Šaukiama anglų, prancuzų ir rusų ministerių konferencija Paryžiu apsvartymui Marshallo ekonominės paramos plano vargiai duos geras pasekmes. Maskva nepriimsia ekonominių appeasementų, jeigu bus jai pastatytos sąlygos pakelti geležinės uždangos kortena, arba, jeigu reikalau Maskvą leisti Amerikai naudotis savo dovanų teikiama eksportu į Europos kraštus rusų valdomos. Kadangi Marshallo planas glaudžiai sujungiamas su labdarės ir ekonominiams išroka-vimais, kurie turi politiškus motyvus ir tikslus, todėl ne-

KIAUSINIS IR AŠ ! !

tenka laukti susitarimo ir Marshallo pasiūlymo priėmimo valdovų, nes jie supranta kas slepiasi už šitų ekonominių pagelbos pasiūlymu planų. Maskva nenori idant Amerikos labdarė ekonominių pagelbos butų teikiama rusų valdomiems kraštams ir vakarų Europos kraštams del sekančių sumetimų: 1) kai amerikonišku maistu bus pasotinti Europos kraštų badaujanti žmonės, kai jie bus amerikoniškais rubiais apmęsti, amerikoniškais batais apmęsti, mašinoms, sėkloms ir kitokiais dalykais, tada tie žmonės žiūrės į Washingtoną o ne į Maskvą kaip savo išgelbėtojus ir geradarius; 2) kai tokiomis pagelbos dovanomis Amerika pašalinis bada ir vargą, sustiprins ekonominę žmonių buklę, tuomet išnyks anarchija, desperacija, vargas ir sumažės žmonių nerymas, šansai revoliucijos ir komunistų įtakos Europos žemyne, sumažės Maskvos prastys, pakils Amerikos prestižas, pasikeis Europos žmonių galvosna, ypatingai, darbininkų klasės; 3) Maskvai žino, kad jei Amerika savo piliečių turtu suteiks Europai ekonominę pagalbą, tokių dovanų eksportu uokio ir industrijos gamybos produktus pasiųs į Europą, tai Amerikoje ekonominės krizės nebus — Maskvos laukiama depresija Amerikoje neįvyks, jei tokių dovanų pagelbos eksportas bus palaikomas, tuomet Amerikoje nebus ekonominės ir politinės anarchijos ir komunis-

tams šansų plėtoti savo įtaką Amerikoje. Maskva supranta, kad tokiose sąlygose kapitalistinė demokracija ne tikai išvengs ekonominės krizės, bet sustiprins savo poziciją Amerikoje ir Eurazijos žemyne, atgaus prestižą, galės sudaryti anti-rusišką įtaką pasaulyje. Todėl Maskva šitaip suprastama Marshallo ekonominę pagalbą Europai, jo ekonominio plano tikslus, atsako priimti ir tokiu būdu sustiprinti Trumano doktriną ne tikai Grekijai, Turkijai, bet visoj vakarų Europoj. Maskvos tikslas neprileisti vakarų Europos prie ekonomišką stiprėjimo ir Trumano politinės doktrinos įtakos didėjimo. Maskva žino, kad tikai ekonomiškos ir politinės krizės padėtyje komunistai galės viską laimėti vakarų Europoje. Toki Maskvos valdovų planai ir tikslai dabar. Maskvos valdovams rupi palaikyti ekonominę krizę Europoj ir sulaukti krizės Amerikoje, tuomet jie turės progą pašalinti Trumano doktriną iš Viduržemio jūros kraštų ir vakarų Europos. Taipgi, kai vakarų Europoje bus badas ir netvarka, tuomet bus šansai Maskvai laimėti politiška ir atsitikime konflikto militariškai. Todėl mes esam įsitikinę, kad Maskva nepriims Gen. Marshallo ekonominio plano, kad Paryžiaus konferencija nežada musų vadams jokių laimėjimų pasiūlytomis dovanomis — ekonomiškais appeasementais.

PAŠVENTINTI PAMINKLAI FLOSSENBURGO KANKINIAMS

Čia nukankinta 2,500 lietuvių

Šventinimo Iškilmes Atliko J. E. Vysk. Padolskis. Buv. Flossenburgo KZ lageryje nukankinta 73,296 asmenys, iš jų 2480 lietuvių. Pernaį spalių mėn. buvo sudarytas komitetas, kuris ėmėsi tų kankinių atminimui pastatyti paminklinę koplyčią mauzolieju ir paminklus. Komitetas buvo išrinkti šie lenkai, buvę politiniai kaliniai: E. Wegielski — pirmininku, St. Oborski — sekretoriumi ir St. Siekierski — nariu. Be to, komiteto garbės nariais buvo pakviesta visų aštuoniolikos tautybių atstovai, kurių žmonės kalbėjo ir buvo nužudyti Flossenburge. Iš lietuvių į šį komitetą buvo pakviestas Lietuvos Antinacinės Rezistencijos buv. Politinių Kalinių Sąjungos Pirmininkas Prof. St. Yla.

1946 m. spalio 27 dieną buvo iškilmingai pašventintas suprojektuotos statyti koplyčios pamatinis akmuo ir pradėtas intensyvus koplyčios ir kity paminklinių kūrinių statybos darbas. Šiuo metu koplyčia jau baigta ir gegužės 25 dieną pašventinta. Jose dalyvavo amerikiečių karinės vadovybės Bavarijos valdžios, UNRRA-os, užsienio valstybių atstovai ir keletas tūkstantių žmonių minia. Pirmausiaį pašventintas bendras visų tautybių kankiniams paminklas. Jis pastatytas ne konclagerio rajone, bet Flossenburgo miestelio viduryje. Nemažas skaičius nuo išskankinimo ir išbadėjimo mirė tiesiog gatvėje jau po išlaisvinimo, todėl jų kunai buvo palaidoti atskirose kapinėse ir pastatytas jiems bendras paminklas su užrašu: In Memoriam Consortes 1938—45.

Šventinimo Iškilmes Atliko J. E. Vysk. Padolskis. Buv. Flossenburgo KZ lageryje nukankinta 73,296 asmenys, iš jų 2480 lietuvių. Pernaį spalių mėn. buvo sudarytas komitetas, kuris ėmėsi tų kankinių atminimui pastatyti paminklinę koplyčią mauzolieju ir paminklus. Komitetas buvo išrinkti šie lenkai, buvę politiniai kaliniai: E. Wegielski — pirmininku, St. Oborski — sekretoriumi ir St. Siekierski — nariu. Be to, komiteto garbės nariais buvo pakviesta visų aštuoniolikos tautybių atstovai, kurių žmonės kalbėjo ir buvo nužudyti Flossenburge. Iš lietuvių į šį komitetą buvo pakviestas Lietuvos Antinacinės Rezistencijos buv. Politinių Kalinių Sąjungos Pirmininkas Prof. St. Yla. 1946 m. spalio 27 dieną buvo iškilmingai pašventintas suprojektuotos statyti koplyčios pamatinis akmuo ir pradėtas intensyvus koplyčios ir kity paminklinių kūrinių statybos darbas. Šiuo metu koplyčia jau baigta ir gegužės 25 dieną pašventinta. Jose dalyvavo amerikiečių karinės vadovybės Bavarijos valdžios, UNRRA-os, užsienio valstybių atstovai ir keletas tūkstantių žmonių minia. Pirmausiaį pašventintas bendras visų tautybių kankiniams paminklas. Jis pastatytas ne konclagerio rajone, bet Flossenburgo miestelio viduryje. Nemažas skaičius nuo išskankinimo ir išbadėjimo mirė tiesiog gatvėje jau po išlaisvinimo, todėl jų kunai buvo palaidoti atskirose kapinėse ir pastatytas jiems bendras paminklas su užrašu: In Memoriam Consortes 1938—45.

žvilgsniu labai gražioje vietoje. Ši vietovė priklauso Neustadt (Waldnaab) apskrīčiui. Dešinėje stovyklos pusėje, ant aukšto kalno, stovi senos pilies griuvėsiai. Ji kadaise vadinosi "Floss". Nuo jos pavadinimo, matyt, gavo vardą ir šis mirties katilas — koncentracijos stovykla. Kitoje pusėje — driekiasi kiek žemesnių kalnelių virtinė, apstatyta vilomis. Tai buvusių aukštųjų stovyklos pareigūnų — esesininkų rezidencija. Pati stovykla yra kiek žemesnėje vietoje. Čia nusitęsęs žemės plotas apstatytas mediniais ir muriniais barakėliais. Stovykla perdalyta į dvi dalis: kairioji — buvusi skirta žemesniesiems pareigūnams esesininkams gyventi, o dešinioji — kalinams. Toje pusėje yra dar žemesnė vieta, kurioje stovi krematoriumas, kartuvės, žmonių šaudymo vietos ir kiti egzekucijos įrenginiai. Ši vieta dabar pavadinta "Mirties Slėnimi" ir tame slėnyje sukonzentruoti visi žuvusiųjų paminklai.

Stovykla buvusi aptverta spygliuotomis vielomis, į kurias įjungta aukštos įtampos srovė. Visuose stovyklos kampuose stovėję akmeniniai sargybinių bokšteliai. Be to, sėkmingesniau savo pareigų atlikimui, sargybiniai laukę net septyniadešimt plėšriausių šunų. Sargybiniai taip stropiai savo pareigas ėjė, kad nesą buvę atsitikimų, jog iš šios stovyklos bent vienas kalnys būtų pabėgęs...

Kiek toliau nuo konclagerio, ant kalniuko, stuko karcerinis vienučių kalėjimas, kuriame stiprios sargybos apsaugoje buvo kalinami: dabartinis Austrijos kancleris, Bavarijos princas, eilė lenkų armijos pulkininkų ir kiti žymesnieji asmenys.

73,296 Asm. — Krematorijumo Aukos. Flossenburgo KZ lageryje įsteigtas 1938 metais ir veikė iki Vokietijos kapituliacijos. Sėkmingiausiai ruko šio konclagerio krematorijumo kaminais 1943-44-45 metais. Šis konclageris buvo laikomas pereinamoju, todėl, jeigu kas nors jį pakliudavo ir dar nebuvo skirtas sudeginti, jis budavo siunčiamas kitur. Tačiau daugiausia čia buvo siunčiami "degtinai" kaliniai, todėl per visą veikimo laiką jo aukos pasiekė milžinišką skaičių — net 73,296 krematorijume sudegintų asmenis.

"Mirties Slėnis" — "Atmink Žuvusius 2480 Lietuvius". "Mirties Slėnio" atslaitėje, aukštesnėje vietoje, kaip jau minėjome, pastatyta žuvusiems pagerbtai koplytelė. Ji surešta iš buv. sargybinių bokštelių akmenų, kuriuos patys kaliniai prinešė iš gretimais esančio miško. Koplytelės vidus dar galutinai neįrengtas: nėra kapitalinių lubų nei grindų. Altorius taip pat tik provizorinis. Koplytelėje yra septyni didokai langai, kurie bus papuošti gražiais vitražais. Pirmasis langas prie pat altoriaus skirtas lietuviams. Jame, pagal išdirbtą architekto A. Tyliaus projektą, bus sukurtas vitražinis Aušros Vartų Marijos paveikslas. Apačioje paveikslu bus lotyniškas užrašas: "Atmink žuvusius 2480 lietuvių", kiek žemiau bus valstybinis ženklas ir visai apačioje, tarp dviejų tulpių, užrašas, "Lietuva".

Koplytelės altorius busias labai puošnus. Ji puoš konkursiniu būdu nutapytas paveikslas "Kristus Kalėjime", o iš šonų busiančios medinės iš atskirų gabalėlių sumontuotos, šventųjų stovylos. Altoriaus samata umatyta net 30,000 RM. sumai. Pačiame slėnyje yra atžymėtos dvi vietos, kur buvo masėmis šaudomi kaliniai. Vienoje ty vietų pastatytas kryžius, o antroje — paminklinė murinė sienelė su lenkų, vokiečių bei anglų kalbomis įrašu: "Čia mėsikai buvo šaudomi kaliniai." Nuo šaudymo vietų eina gilo kas griovys, kuris veda į kanalizacijos šulinį (septiką). Juo tekėdavo šaudomų žmonių kraujas. Toji vieta taip pat atžymėta kryžiumi.

"Mirties Slėnyje" supiltas didžiulis sudegintų žmonių pelenų ir kaulų liekanų kapas, kuris ampurytas akmenimis ir atžymėtas atitinkamu užrašu. Kiek dešimiau nuo šios vietos stovi kartuvės. Jos busiančios apdengtos tam tikru stikliniu futliaru ir anžinai primins naciškojo režimo žaurumus.

Konclagerio Garsenybė — Krematorijumas. Pačiame slėnio kampe stuko konclagerio garsenybė — krematorijumas. Iškilimų metu, a-

ny laikų imitacijai, krematorijumo kaminais taip pat ruko. Ant kamino įrengta didžiulė lenta, kurioje lenkų ir anglų kalbomis užrašyta: "1938-1945. Flossenburgo KZ lageryje nužudyta: rusų — 26,430 asmenų, lenkų — 17,546, vokiečių — 5964, prancuzų — 4371, čekoslovakų — 3784, italų — 3413, žydų — 3132, lietuvių — 2480, jugoslavų — 2140, belgų — 1693, olandų — 1162, vengrų — 672, graikų — 450, danų — 20, norvegų — 14, ispanų — 14, anglų — 9 ir amerikiečių — 2. Viso 73,296 asmenys."

Dabar eikime į krematorijumo vidų. Čia rasime pilnoj tvarkoj tebestovintį krematorių m o krosnį. Ji apkabinėta aštuoniolikos valstybių tautinėms vėliavėlėmis, rodančiomis, kurie kraštų piliečiai buvo čia deginami. Krosnies geležinės durys ir kurenimo bei pelenų išsėmimo angos prievros. Krosnin įkišta geležinė, sudviem rankenom lyžė, kuri tarnavo lavonams į krosnį pašauti. Ten pat kabo geležiniai irankiai ir kabliai pelenams maišyti ir išsemti. Apačioje dar ir dabar yra žmonių pelenų ir kaulų liekanų. Čia pat buvo laikomas ir kuras — anglis.

Už sienos, kitame kambaryje, įrengta kalinių egzekucijos vieta. Stovi betoninis stalas, ant kurio buvo kankinamos aukos. Stale išbetonuotas lovelis krauju nubėgti ir gale skylė jam pasiekti grindyse esantį kanalizacijos šulinį. Ant grindų ir ant stalo dar žymu sudžiuvusio kraujo žymės. Prie stalo, sienose, instaliaciniai lizdai žmonėms kankinti elektra. Žodžiu, viskas įrengta pagal moderniausių reikalavimus. Iš kalnelio žemyn, kur stovi kalinių barakai, tam tikru tuneliu, pro sargybinių bokštelių, eina dveji geležiniai bėgiai. Jais vagonėliu budavo pristatomi lavonai deginti. Viršuje tunelio dabar toks užrašas: "Paskutinė kelionė į laisvę... pro kamina..." Dabartiniu metu slėnyje yra pastatytas bendras norvegų, prancuzų, lenkų ir rusų paminklas, kurio visuose keturiuose šonuose atitinkami užrašai tų valstybių kalbomis ir valstybinės emblemos. Visos tautybės "Mirties slėnyje" turės atskiras paminklines lentas. Lietuvių paminklinė lenta stovi prieš pat krematorijumo duris Lentos yra išgraviuotas kryžius, valstybės vėliava, nukankintų žmonių skaičius ir lietuvių bei vokiečių kalbomis tekstas: "Už gilią Tėvynės meilę ir Lietuvos laisvę." Yra tautų, kurios paminklinių lentų dar nespėjusios pasidaryti, jų vietos atžymėtos metalinėmis lentelėmis su nukankintų žmonių skaičiumi. Baigiant pažymėtina, kad neseniai visų tautybių delegacija lankėsi pas Bavarijos ministerį pirmininką ir prašė, kad Bavarijos vyriausybė atskiru aktu visų buv. Flossenburgo KZ lageryje su visais pastatais ir paminkliniais įrengimais perleistų tarptautinėm nuosavybėn. Principinis sutikimas yra gautas, bet galutinai šis reikalas dar nesutvarkytas. Šiuo metu buv. konclagerio patalpose yra lenkų stovykla, kurioje gyvena apie 2,000 DP gyventojų — (Musų Kelias) Pranyš Alšėnas

PHILADELPHIA, PA.

MIRĖ "ŽVAIGŽDES" DRUKORKA P-LE ANASTAZIJA SMALIUTĖ

Gegužės 2-ą dieną, 65-kių metų amžiaus pasimirė čia ilgametė buvus "drukorka" a. a. kun. Antano Miluko buvusio naujienraščio "Žvaigždės"; o geg. 7-ą po iškilmingų gedulingų pamaldų už jos kilniąją vėle, jos kūnas buvo palaidotas kapuose Sv. Karsto — "Holy Sepulcher". Vėlionė, Anastazija Smaliutė, visais žvilgsniais, buvo labai šauni ir pavyzdinga viengentė. Ji buvo gimus Lietuvos Sudarijoje, Pusiauskalės km., ir Amerikoje išgyveno daugiau kaip 40 metų. K. Vidikauskas

KADA GYDYTOJAS PASAKO LIGONIUI, KAD JIS MIRS

Tęsinys

KELETAS KONKREČIŲ PAVYZDŽIŲ:

1. 22 metų amžiaus, rusų tautybės jaunuolis išgeria kažkio alkoholio, girtas kelias valandas išguli ant sniego, gauna nervų uždegimą (polineuritis). Kaip pasakmė — palieka kojų ir rankų parėzas ir raumenų atrofija. Besigydomas ir begulint ligoninėje, pasireiškia ir plaučių džiova. Matydamas, kad ligonis yra jautrus, aš jam tuo tarpu nieko nepasakau, tik pareiškiu, kad yra truputį nesveiki plaučiai, bet nieko blogo nėra, viskas bus gerai. Išėjęs į koridorių seseriai pasakau, kad ta ligonį perkeisim vėliau į tuberkuliozinį skyrių. Po vizitacijos sesuo nesuprasdama ir ta kryptimi neparuoštam ligoniui pasako, kad jis turi plaučių džiova ir kad jis bus perkeltas į tuberkuliozinį skyrių. Po vizitacijos sesuo nesuprasdama ir ta kryptimi neparuoštam ligoniui pasako, kad jis turi plaučių džiova ir kad jis bus perkeltas į tuberkuliozinį skyrių. Po vizitacijos sesuo nesuprasdama ir ta kryptimi neparuoštam ligoniui pasako, kad jis turi plaučių džiova ir kad jis bus perkeltas į tuberkuliozinį skyrių.

Po kiek laiko nuveža mane pas tą ligonį. Aš jį išitriu, randu šviežią randą pilvo sienelėje ir pračiuopiu didelį naviką. Tuojau man paaiškėja, koks susirgimas ir kokioje stadijoje. Ištyrus, jis manęs klausia: "Prašau pasakyti, p. profesoriau, kokia man liga ir ar aš pagysiu?" Aš jam atsakau: "Kadangi Tamsta esi kunigas ir manau, kad Tamsta savo gyvenimą tvarkėt taip, kad mano pareiškimas Tamstos nepribloks, aš pasakysiu Tamstai tiesą. Tamsta sergi skrandžio vėžiu; jis yra neišoperuotas, nes buvo jau vėlu, ir Tamsta nebepagyysi." Jis buvo visai ramus, jokio susijaudinimo ar nustebeimo jame nemačiau. Keliolika minučių pasikalbėjus, man išėjant, jis dar paklausė: "Aš norėčiau žinoti, ar ilgai dar gyvensiu?" Atsakymą jis gavo tokį: "Visai tiksliai aš negaliu pasakyti, bet yra kelių savačių laiko tarpas." Po šito pasikalbėjimo man jo daugiau neteko matyti, bet iš laikysenos pasikalbėjimo metu sprendžiau, kad jis buvo ramus ir patenkintas.

4. Jauna, graži, išlavinta estų tautybės mergaitė, universiteto asistentė, netenka klausos. Liga nepagydoma, klausą negrąžinama. Ligonė tą labai pergyvena ir turi didelę viltį klausą atgauti. Vizitų metu ligonė pasakoja, kad ji kartais staiga pradeda girdėti, bet staiga vėl pranyksta ir nebegirdi. Tas klausos atsiradimas yra, be abejo, tik išvaizduojamas pasamoneje. Seserims ir šalia, gulintiems ligonims ji nekarta yra pasakiusi, kad jei ji žinotų, kad ji nebegirdės, tai ji negyventų. Tokia ligonė be abejo, tenka raminti ir tiessą nuo jos slėpti. Iš lėto ji su tokiau gyvenimu apsipras, ištiktiks, kad gali gyventi ir be klausos ir tragiško gyvenimo galo, reikia manyti, nebus.

GYDYTOJO TAKTIKA PAREIŠKIMUOSE

Gydytojas turi būti labai švelnus, atsargus, neskubėti, išlaukti atitinkama laiką ir rasti momentą atitinkamam pareiškimui. Yra atsitikimų, kuomet sergant peritonitu, gazine flemona, sensis ar kitais susirgimais, ligoniui blogėjant, atsiranda euforija ir, nežiurint blogėjančios buklės, ligonis gydy-

PATARNAUTOJOS New York. — Sheraton viešbučio patarnautojos juodoje suknelėse nešioja gėrymus.

tojui dėkoja, sako, niekuomet taip gerai nesijautęs, kaip dabar, ir dabar matas, kad jis greit pasveiks. Tokiais atvejais, nors gydytojas ir aiškiai mato, kad ligonis greit su šiuo pasauliu atsiskirs, to pareiškimo negali, nes tai būtų nereikalingas ir be galo didelis žiaurumas, kuris, galų gale, ir tikslo nepasiektų.

Ne visados gydytojas savo profesionaliam darbe gali būti švelnus. Kartais jam tenka būti ir labai žiauriam. Ypač tenka būti žiauriam turint paciento, kurios prašo išduoti liudijimus nėštumui nutraukti, arba tiesiai nėštumą nutraukti. Įvairūs įrodinėjimai, kad ji yra sveika ir kad ji drašiai gali laukti kudio, kad tai yra nehumaniška, kad jai tas kudiokis gal būtų atneš laime, kad didelio apsiukimo materialistiškai nebus etc., dažnai nieko negelbsti, ir sužvėrėjusi moteris dažnai reikalauje reikalauja arba su ašaromis maldauja nėštumą nutraukti. Su tokiomis pacientėmis aš tverdavau šio tokio metodo: klausdavau — "Ar Tamsta turi vaikų? — "Turiu vieną, du ar tris? — "Kaip jų vardai? — "Antanukas, ar Bronytė, ar Vyktukas" — gauni atsakymą. "Prašau, pasakyk ponai, ar Tamsta norėtum, kad bent vieną iš jų kaks nors sukaptų į gabalus ir išmestų lauk." Ponia pasipurto, nukrečia ją šaltis ir atsako: "Ne." "Na ot, o Tamsta dabar prašai, kad aš išduočiau liudi-

ma, kad kitas gydytojas padarytų žmogžudystę ir busimam Tamstos sunų ar dukterį, absoliučiai bejęgi, žiauriausiais instrumentais ir žiauriausiu būdu susmulkintų ir gabaliukus ir išmestų lauk." Toks aiškus krūvi no veiksmo ir nusikaltimo prieš akis pastatymas ponią ar kartū ir vyrą kartais paveikia ir priverčia apsigalvoti. Bet neretai yra ir tokiu sužvėrėjusiu moterų ir vyrų, kurie preiškia, kad vistiek jie padarys, ir išėjami trenkia kabineto duris. Atleiskit už mažą nukrypimą, bet aš juo norėjau pilniau pavaizduoti, kokiū tenka būti gydytojui gyvenime.

Yra atsitikimų, kur, mano manymu, tiesos pasakymas ne tik reikalingas, bet ir pabrėžtinas. Radęs vėžį ir manydamas, kad jis yra dar operuotinas, visuomet pasakydavau, kad ligonis serga vėžiu arba auga navikas, jei matau, kad ligonis vėžio bijo, paaiškinu operacijos reikalingumą ir pasekmes nesiojimus. Nepasakius aiškiai, dažnai ligonis delsia laiką ir pasivėlina su operacija. Kitas klausimas, jei randama neoperuotinas vėžys, tuomet tiesos pasakymui reikalinga rasti laikas ir forma. Jei gydytojas mato, kad ligonis tiesos labai bijo ir savo likimo sužinoti nenori arba ir sužinotus, gydytojo manymu, pacientui nebus jokios naudos, tuomet gydytojas tiesos gali ir nepasakyti.

Kartais tenka tiesą ligoniui nutylėti, bet ją pareikšti artimiausiais giminėms ar globėjams, nes yra dažnai šeimyniniai, turto ar kitų reikalų, kuriuos ligonis vienai ar kitaip turi sutvarkyti. Čia gydytojas turi būti labai atsargus. Kartais pats ligonis prašo giminėms nesakyti, nes po to darosi jam nepapildomas gyvenimas. Neretai, gydytojui dėl kokių nors sumetimų tiesos ligoniui nepasakius, pats ligonis, prisidengęs artimo giminės vardu, skambina telefonu ir teiraujasi, ko jam nepavyko tiesiogiai iš gydytojo sužinoti.

ATSARGUS DIAGNOZIŲ PASAKYMAS

Apskritai, gydytojų pareiškimai, ypač diagnozių pasakymas turi būti apgalvoti ir atsargūs. Reikia prisipažinti, kad kartais gydytojai pasako diagnozes, neparemtas objektyviais duomenimis. Tat atsitinka todėl, kad dažnai ligoniam išprievertauja gydytoją pasakyti diagnozę, nes ligoniui atrodo, kad jis geriau gis, jei jis žinos, kuo serga. Arba, jei gydytojas ligos nepasako, ligonis mano, kad gydytojas jos nežino. Taip pat kartais būna, ypač jauniems gydytojams, kuomet gydytojas, norėdamas užimponuoti arba parodyti, kad jis ką nors žino, ligoniui per daug pasako, o kartais pareiškia ir tai, ko nėra. Pasakymas to, ko nėra, dažnai ligoniui daugiau žalos padaro, negu nuslėpimas arba nepasakymas to, kas yra. Yra nemažai atsitikimų, kad gydytojai nepagydo, bet susargdina žmogų. Neretai tenka išgirsti iš paciento, kad "jis nuėjo pas vieną ar kitą gydytoją su kokia nors neuralgija ar ischias, o gydytojas ištyręs ir pasakęs, kad tarp kitko jis turįs nesveiką širdį ir iš tikrųjų nuo to laiko ligonis jaučias esant nesveiką širdį.

ŽEMAITIO "ŠIRDIES LIGA"

Atsimenu gražų pavydį iš Kauno ligoninės. Po pietų, jau man esant namie, į palatą buvo ant neštuvų įneštas stambus, apie 50 metų amžiaus nuo Teišių žemaitis. Vakarienės ir pusryčių jis pats negalėjo valgyti, nes bijojo judėti, kad neatsirasytų širdies priepuolio, ir jį gulintį pavalgydino sanitarė. Atėjus man į palatą, ligonis papasakojo ligos eigą, pasakė, kaip jį nuo širdies gydytojai gydė, kad jis jau gavęs daugiau negu 700 kamforo ampulių ir kad išgėręs visokių vaistų ir vis eina blogyn ir dabar esą taip, kad jis negalys ir pajudėti. Labai atidžiai išklausiau ligonio skundus, taip pat atidžiai gulintį ligonį ištyriau. Tolesniam tyrimui paprašiau ligonį atsisėsti. Ligonis tokiu prašymu buvo baisiai nustebeintas. Kaip jis atsisėdęs, jei jis negalys ir rankų pajudinti. Visai rimtai ir su pasitikėjimu pakartojus prašymą, ligonis su baimė, nenoromis atsisėdo. Atsisėdęs aš jo širdį vėl ištyriau ir paprašiau dar penkis kartus iš eilės atsisėsti ir atsigulti. Vėl ištyręs, paprašiau atsikelti ir apėiti apie lovą. Ligonis didžiausiam savo nustebeimui padarė ir tą. Palatoj, žinoma, buvo didžiausias nustebeimas. Pietus ligonis sėdėdamas valgė jau pats, po savaitės ar daugiau, nervus sustiprinęs,

Nepaprasta Operacija

Voecklabrucko (Austrijoje) miesto ligninėj dirbo lietuvis gydytojas — chirurgas dr. V. Paprockas. Į tą ligoninę buvo atvežtas vienas slovakas, kuriam buvo perdurta širdis. Austrių gydytojai nedrįso jam padaryti rizikingos operacijos ir ligoniui buvo lemta mirti. Tačiau gydytojas Paprockas ryžosi iš paskutinųjų gelbėti nelaimingąjį: paprašė ligoninės vadovybę leisti jam padaryti operaciją.

Ligoninės vadovybė, nors abejojo operacijos pasisekimu, tačiau leido. Dr. V. Paprockas padarė operaciją, susiuvo širdį ir ligonis pasveikęs išėjo iš ligoninės.

Tokia operacija iš viso yra 28-ji visame pasaulyje. Kai kurie austrų laikraščiai ir jų radijas išgarsino tą drąsų žygi, pažymėdami, kad tai atliktą try ligoninės gydytojų, nė vienas neužsiminė jo pavardės ir kad tas gydytojas yra svetimšalis lietuvis.

Mokslas ir Kampelis

Gydytojas dr. Paprockas padaręs ir kitą nuostabią operaciją. Vienam asmeniui padarė operaciją, kurią jam padarėm buvo sukurta nauja širdis. Austrių gydytojai nedrįso jam padaryti rizikingos operacijos ir ligoniui buvo lemta mirti. Tačiau gydytojas Paprockas ryžosi iš paskutinųjų gelbėti nelaimingąjį: paprašė ligoninės vadovybę leisti jam padaryti operaciją.

Ligoninės vadovybė, nors abejojo operacijos pasisekimu, tačiau leido. Dr. V. Paprockas padarė operaciją, susiuvo širdį ir ligonis pasveikęs išėjo iš ligoninės.

GUAM IR AMERICAN SAMOA

Beveik pusė šimtmečio Suvalst. Laivynas valdė Guam, didžiausią iš Marianos grupės salų, ir Am.Samoa, saleles tarpe Honolulū ir Sydney, Australia. Kitais žodžiais, šių vietų žmonės, neturėjo ir dar neturi civilių teisių. Turi tik patariamą balsą savo reikaluose ir juos toki įstatymai valdo kokius išduoda laivyno gubernatorius arba Laivyno Departamentas. Galimas daiktas, kad neužilgo įvyks pakeitimas, kurį rekomendavo Civilių Žmonių Komitetas, kuris praeitą žiemą nuvyko į tas salas pagal Laivyno Depar-

tamento prašymą. Raportas tos komisijos, kuri ištyrė šias salas, yra štai: "Pareikšdami, kad šios salos turėtų būti priklauso; jie užsiėmė ir padėkai ir pripažinti žmoniškų pastangų paskatinti." "Reikia juos priimti į brolystę Suvalstijos, ir joms teisėmis ir privilegijomis lygiuoti su kitais amerikiečių piliečiais." Laivyno Sekretorius, kuris išleido raportą, reiškė ir savo rekomendaciją Kongresui turės svarstyti, kuris teiks šioms žmonėms lyties ir pakeis jų valdymą.

Suvalstijos įstatymai, pagal sutartį, baigė Spanish-American karo metu jį žadėjo pagal Kongresinį Aktą, kuris teisės ir politinę Guam žmonėms. Ir praeitais metais, kaip pas geriausią nervų ligų specialistą, ir sunku man buvo juos įtikinai, kad aš ne neurologas.

1898 m., pagal sutartį, baigė Spanish-American karo metu jį žadėjo pagal Kongresinį Aktą, kuris teisės ir politinę Guam žmonėms. Ir praeitais metais, kaip pas geriausią nervų ligų specialistą, ir sunku man buvo juos įtikinai, kad aš ne neurologas.

TIESOS PAREIŠKIMAS

Yra žmonių, kurie nori būti ligoniais, ir sunku juos įtikinti esant sveikais. O tai atsitinka todėl, kad gydytojai apsilenkia su tiesa ir pareiškia tai, ko nėra arba akcentuoja tai, kas visiškai neakcentuotina. Taigi, gydytojas, gydydamas ligonį, turi suprasti ir žinoti ne tik jo ligą, bet daugiau ar mažiau pažinti ir suprasti visą žmogų, kaip tokį, su visomis jo dorybėmis, privalumais ir silpnėmėmis, pažinti jo mentalitetą ir psichiką. Gydytojas turi turėti ligonio pasitikėjimą, nes tik tuomet jo pareiškimai turi vertę. Šiems visiems klausimams spręsti reikalingas gydytojui labai rimtas pasiruošimas savo profesijai, didelė erudicija, santurumas, tolerancija, mokėjimas ir sugebėjimas kaip fizinis, taip ir psichinius pasireiškimus analizuoti, sintezuoti ir padaryti išvadas. Reikalinga mokėt tiesos pareiškimui surasti laiką ir orumą, o tiesos pareiškimas, mano manymu, dažniausia yra reikalingas ir, jei žmogus nori ją žinoti, nėra reikalo jį įtikinėti esant kitaip ir jį klaidinti, nes dažnai ligonis intuityviai nuajčia savo buklę ir likimą. — ŽIBURIAI

1902 m. Guam žmonės maldavo civilių teisių. Tai buvo pirmą kartą, kai Aštuntas Guam Kongresas balsiai pravedė rezoliuciją prašo savivaldos. Samoans nepapuošė Valstijai kontrole kaip pasekmė, savanoriai ir 1899 m. prašyti savivaldos. Samoans, lygiai kaip Guam, padėta po jurisdikcija Laivyno Departamento. Balandžio 1945 m. Grand Fono (valdymo vadų taryba) pravedė šiuos teisius.

American Samoa susijungė su Amerikos Sąjunga 1900 m. Pagal 1940 m. cenzus gyventojų buvo 12,373. Polynėzai, sėk, žmonės rusvos spalvos odos, šiek tiek toki gyvenimo sąlygų nuo Hawaii iki New Land. Guam turi 206 kvadratinės mylios plotą. Gyventojai save vadina "morros" (vardas žmonių, kurie kalbėjo Pacifico salose dabartinė karta yra morros).

American Samoa susijungė su Amerikos Sąjunga 1900 m. Pagal 1940 m. cenzus gyventojų buvo 12,373. Polynėzai, sėk, žmonės rusvos spalvos odos, šiek tiek toki gyvenimo sąlygų nuo Hawaii iki New Land. Guam turi 206 kvadratinės mylios plotą. Gyventojai save vadina "morros" (vardas žmonių, kurie kalbėjo Pacifico salose dabartinė karta yra morros).

Napoleonas I-mas ir Jo Gyvenimas ant Šv. Elenos Salos

Knygutė susideda iš 104 pusl. su Napoleono Bonapartų veikslu. Kaina 50c.

Juozas Stalinas

Arba kaip Kaukazo razbaininkas pasidarė Rusijos rium. Knygelė susideda iš 32 pusl. su paveikslu. Kaina 50c.

Karalienės Mikaldos Pranašystės

Knygelė susideda iš 42 pusl. Tilpsta labai įdomūs aprašymai. Kaina 25c.

Amerikos Lietuvis

14 VERNON STREET WORCESTER, MASS.

Vasario Šešioliktoji (Mintys ir prisiminimai)

- 3 -

Nepriklausomybės paskelbimo 25-rių metų sukaktuvės Vilniuje. 1943 metai. Vokiečių okupacija. Lietuvių santykiškai su vokiečiais įtempti. Lietuviai nenori rytiokiškai bolševizmo, bet ir nenori vokiečių nei valdžios nei globos. Lietuviai reikalauja gražinti nepriklausomybę, kurios vokiečiai kad ir neneigia, tik "karo reikalų sumetimais" atideda ligi neiškausa "pokario," kai jie visus savo priešus sumušią....

Lietuvos nepriklausomybės šventės neleidžia viešai švęsti. Tačiau kas gali uždrausti pasimelsti už vasario 16 d. mirusių dr. J. Basanavičių ir prie jo kapo Rasose sudėti vainikų. Tad bažnyčiose pasimelsta už daktarą ir kitus mirusius Lietuvos Tarybos narius, už senesnius mirusius Lietuvos prezidentą, už žuvusius dėl Lietuvos karių ir nekarius, už gyvuosius lietuvius ir jų laisvą, nepriklausomą ateitį. Rasose susirenka minios prie dr. Basanavičiaus, o paskiau ir prie Čiurlionės, Vileišių ir kitų didžiųjų Lietuvos vyrų kapų, prakalbomis, giesmėmis ir patriotinėmis dainomis pagerbia mirusiuosius, stiprina gyvuosius, įkvepia vilties sulaukti karo pabaigos, tad ir ryžtingumo siekti nepriklausomybės gražinimo. Tvarkinga minių eiseną ir kapus ir atgal per miestą stebima vokiečių pareigūnų, lietuviškosios policijos ne tik nesklaidoma, bet ir aiškiai prižiurima, kad nevyktų kokių provokacinių išsišokimų. Taip vyksta šioji nešvenčiamoji šventė.

Ypatingai reikšmingas sukakties minėjimas įvyko švietimo Vadyboje. Drauge su vokiečiais Lietuvon atvykęs ir jų, kaip savo žmogus, pasitvyras švietimui vadovauti, bet jiems neparsidavęs ir greit įgijęs patriotinės lietuvių visuomenės pasitikėjimo, o vilniečių tarpe ir didelių simpatijų, gyvas, judrus ir sumanus švietimo tarėjas dr. Pranas Germantas — Meškauskas vasario 15 d. vakare pakvietė vadybon Vilniaus lietuvių visuomenės atstovus ir įstaigų vadovus pobuvini, kurio vokiečiai negalėjo jam sutrukdyti kaip "naminio" ir jo siejamo su dr. Basanavičiaus mirties sukaktim.

— Mano butas per mažas visiems sutalpinti, kurie nekarta mane pas save pasikviesdavo ir kuriems norėjau atsidėkoti, tad turiu tam nau-

dotis erdvesnėmis švietimo Vadybos patalpomis, — pareiškė jis susirinkusiems.

Ligė 24 val. dr. Germantas šį pobuvį skyrė dr. Basanavičiaus minėjimui, kur žurnalistas Stepas Vyktintas — Povilavičius darė pranešimą apie dr. Basanavičių, operos solistas dainavo. Vakarienės metu užstojus vasario 16 d. tarėjo pavedimu Vilniaus universiteto rektorius kaip 1918m. vasario 16 d. akto pasirašymo dalyvis, savo kalboje išskėlė lietuvių tautos siekimą gražinti su nepriklausomą nuo savo kaimynų valstybinį gyvenimą, kuo suraginti kiti pobuvio dalyviai, jaunesni už rektorį, tad dar karščiau dėl nepriklausomybės — ir tik dėl jos — besisakė.

Kai neužilgo po to vokiečių šaukiamas stoti į SS legioną, lietuvių jaunimas šaukimą suboikotavo (iš Vilniaus universiteto nei vienas nestojo) ir įsituisi okupacinė vokiečių administracija nutarė imtis prieš lietuvių represijų, sukviets Kaunan tarėjus, vyriausias Lietuvos komisaras Rentelnas puseidėje puolė lietuvius, leido sau kumščiu daužyti stalą ir gražinti. Atsakydamas jam, dr. Germantas taip pat daužė į stalą. Rentelnui pastebėjus, jog, duodant nepriklausomybę lietuviams, reikėtų ją duoti taip pat latviams ir estams, Germantas atkiarto, jog lietuvių nieko neturi prieš nepriklausomybės gražinimą latviams ir estams, bet ir vokiečiams priminė, kartodamas vilnietiškus vasario 16 d. pareiškimus, jog lietuvių yra ne tik viena iš Baltijos tautų, bet ir tauta, sukurus Didžiąją Lietuvos Kunigaikštiją, valstybę nuo jurų irgi jurų, kurkas didesnė už Vokietiją, ir tų savo istorinių tradicijų ligi šioliai nepamiršusi, tik jomis besididžiuojanti, neatsisakiusi ir neatsisakysianti nuo savo nepriklausomybės, nuo kovos dėl jos gražinimo.

Dar kiek laiko praėjo, ir štai lygiai mėnesiui tesuėjus nuo vasario 16d., kovo 16d. dr. Germantas drauge su kitais Vilniaus lietuvių veikėjais vokiečių buvo suimtas, prijungtas prie suimtųjų kauniečių ir marijampoliečių ir išvežtas Vokietijon, kur dvejus metus uždarytas Stutthofo stovykloje, tik iš jos su kitais išvestas 1945m. kovo mėn. šiltine mirė.

M. BIRŽISKA

Uchte, 1946. 1. 12.

(Galas)

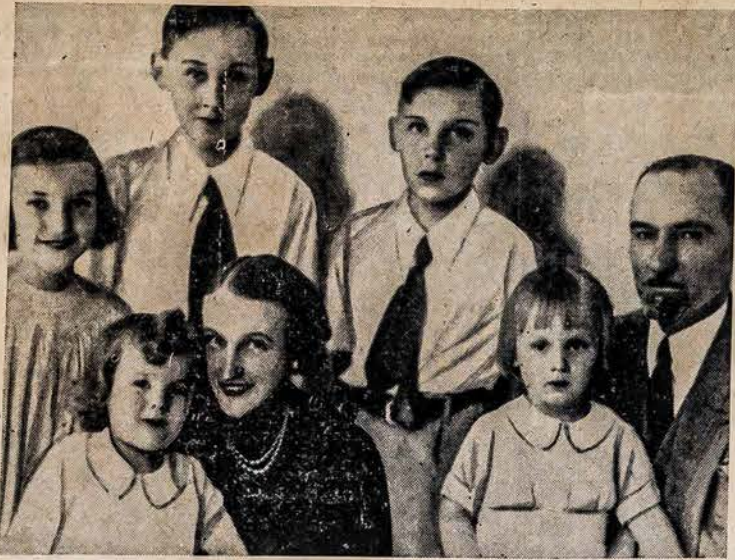

Photo - Courtesy Boston Record-American
KOMUNISTŲ NELAISVEJE. — Ponia Eleonora Šaltienytė - Schultz su savo šeima, pirmoj eilėj: Petras, Povilas, Vladimiras Čarneckis; užpakaly, Lucija, Puva ir Arda.

GUBERNATORIAUS PAREIGAS EINANTIS ARTHUR COOLIDGE ATIDENGĖ WORCESTERIEČIŲ LIKIMĄ SIBIRE

Worcester, Mass. — Prieš kelis metus, leitenantas gubernatorius Arthur W. Coolidge lankėsi Worcesterį ir užėjo į vietines įstaigas su prieš rinkiminius reikalais. Kalbant apie Lietuvą, jis nusistebėjo, kada sužinojo apie sovietų ištremimus ir kitas žinias, kurios buvo laike karo slepiamos, delto, kad Rusija buvo Amerikos sąjungininkė. Jam buvo paaiškinta kaip Lietuvos žmonės nakties laike išvaryti iš namų ir tavoriniais vagonais buvo išvežti į katorgines stovyklas Siberijon.

Jam buvo pasakyta, kad tarp tų nelaimingųjų yra ir buvusių worcesteriečių, kaip ponia Čarneckienė su savo šeima ir Ona Migauskaitė Kairiukštienė, kurios vienintėlis brolis Tamas savo

gyvybę paaukojo už demokratiją laike pirmojo pasaulinio karo. Ponas Coolidge teiravosi giliau ir susirašė visas smulkmenas ir prižadėjo daryti kas tik bus galima. Jisai susirašinėjo jų pagelbai su Valstybės Departamentu Washingtone ir Maskvoje.

Paskutiniu laiku, Valstybės Departamentas per pono Arthur W. Coolidge nuolatinį tarpininkavimą, buvo susirašinėjęs su ponia Čarneckiene ir buvo gautas laiškas iš jos, kuriame ji prašė Suv. Valstijų atstovybės paskubinti jos reikalą, nes jos sveikata greitai silpnėja.

Nors Amerikos atstovybė Maskvoj sutiko šeimai duoti pasą ir teiravosi apie lėšas del jos ir jos šeimos pagabenimo, tačiau rusai

nedavė jai leidimo iškelti iš tos tolimes vietos kur ji randasi, kad pasiekti Suv. Valstijų atstovą. Kovo 31-mą dieną, buvo paskutinis laiškas iš Suv. Valstijų atstovybės, kuriame teiravosi apie lėšas del šios šeimos kelionės į Maskvą ar Vladivostoką.

Amerikos Legiono seime, liepos 17-tą, Massachusetts valstijos gubernatoriaus pavaduotojas Arthur W. Coolidge savo kalboje iškėlė viešumon sovietų Rusijos elgimąsi su Suv. Valstijų piliečiais Sibiro koncentracijos stovyklose. Jisai pareiškė karo veteranams, kad užsienio politika paliečia jų pačių namus, nes viena Mass. šeima yra įkalinta Sibire ir yra daugiau piliečių neturinčių draugų toje pačioje padėtyje. Gubernatorius pareiškė einantis Arthur W. Coolidge neminėjo vardų, bet Amerikos spauda viešai iškėlė tą klausimą, kad buvusios worcesterietės Eleonora (Šaltienytė) Čarneckienė, Ona (Migauskaitė) Kairiukštienė ir keli kiti laikomi darbo stovyklose Sibire.

Juozas Keblinskas, kuris yra žinių redaktorius radio stoties WAAB, Yankee Network News Service, buvo pirmutinis, kuris paskelbė vardus tų žmonių, kurie yra nelaisvėje Rusijos koncentracijos stovyklose Sibire. "Boston Record" ir "American" pirmiausia patalpino ilgus straipsnius ant pirmo puslapio apie nelaisvėje esančius Amerikos piliečius.

Edmundas J. Vaškas, Telegram - Gazette reportėris smarkiai dirbo rinkdamas žinias, net neturėjo laiko išsimiegoti. Jisai atsilankė pas sulaukytų ypatų gimines ir surašė viską aiškiai ma.

LIEPOS 27-TĄ DIENĄ

Liepos mėn. 28 d. sueina 25 metai nuo tos dienos, kurioje Amerika pripažino Lietuvą suverenine valstybe — pilnateisiu tautų šeimos asmeni. Šita diena yra nepaprastai svarbi Lietuvos istorijoje. Jos reikšmė ypatingai yra svarbi dabar, kuomet Lietuva yra rusų okupuota ir smaugiama — kuomet yra dedamos pastangos Lietuvą nuteisinti ir vėl Rusijos provincija padaryti.

Šią dieną — Lietuvos Nepriklausomybės pripažinimo dieną — reikėtų kuo iškilmingiausiai ir kuostipriausiai paminėti. Paminėjimus reikėtų ruošti liepos 27 d. — sekmadienyje. Toje dienoje, visuose parengimuose: specialiuose ir paprastuose reikėtų priimti ir pasiųsti Prezidentui padėkos telegramas, prašant jį stipriau užstoti ir ginti Lietuvos nepriklausomybę — nieku nesunikaltusios valstybės laisvę ir suverenines teises.

Liepos 27 dienos parengimus ir susirinkimus: piknikus ir kitokius sąskridžius reikėtų pavadinti Lietuvos Nepriklausomybės parengimais, pavyzdžiui: Lietuvos Nepriklausomybės piknikas ruošiamas Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Vytauto Draugijos; Lietuvos Nepriklausomybės susirinkimas šaukiamas D.L.K. Kestučio Draugijos, ir t.t. ir t.t.

Į didesnius parengimus reikėtų kvieisti kongresmonus, gubernatorius, majorus ir kitus įžymius žmones. Parengimai turėtų būti garsinami ir rezoliucijos bei kalbos skelbiamos ne tik lietuviškoje, bet ir angliškoje spaudoje.

Parengimų pelnas ar bent jo dalis turėtų tekti kovotojams už Lietuvos laisvę per BALFą ar kitas atitinkamas lietuvių organizacijas.

Visi, bet kokio parengimo (liepos 27 d.) rengėjai, pasvarstykite aukščiau paliestatas mintis ir išnaudokite jas kilniam tikslui.

A. Lietuvis

Liepos 23-čią dieną Amerikos Lietuvis aplankė p. Vincas Mikėlionis iš Harvey Lake, Wilkes-Barre, Pa. drauge su žmona p. Cassie Mikėlionis, dukterim Mildred ir seseria, p. Evalina Frank iš Plains, Pa. Jie aplankė Marianopolio Kolegiją Thompson, Conn., paskui vyks į Maine klostorių, į New Haven, Conn. pas Makilius ir Miller ir į Gilford, Conn. Sustos Gardner, Mass. pas pp. Kalentus ir Nalivai. Kelionėje bus apie dvi savaites.

Šv. Šeimynos draugija rengia savo metinę gegužinę sekm., liepos 28-tą, 1947 m. Jurgio Babrausko, Leices ir smulkmeniškai.

Pentadienį ir šeštadienį per visas Suv. Valstijas tilpo ilgi aprašymai su paveikslais, apie paimtas į nelaisvę worcesterietes pirmutiniuose laikraščiu puslapiuose.

Amerikos laikraščiai anksčiau netalpinavo jokių žinių prieš Sovietų Rusiją, bet šį kartą patalpino drausai ir be jokios baimės.

Gera, tegul visi žino, nes karas jau pasibaigė 2 metai atgal, o vistiek Lietuvos žmonės tuno po geležine uždanga ir lietuviui tremtiniai Vokietijoje dar vis nelaisvėje, visa Lietuvių tauta naikinama ir žiauriai kankinama.

ČIOBRELIAI IŠ VIETOS DARŽELIO

Liepos 23-čią dieną Amerikos Lietuvis aplankė p. Vincas Mikėlionis iš Harvey Lake, Wilkes-Barre, Pa. drauge su žmona p. Cassie Mikėlionis, dukterim Mildred ir seseria, p. Evalina Frank iš Plains, Pa. Jie aplankė Marianopolio Kolegiją Thompson, Conn., paskui vyks į Maine klostorių, į New Haven, Conn. pas Makilius ir Miller ir į Gilford, Conn. Sustos Gardner, Mass. pas pp. Kalentus ir Nalivai. Kelionėje bus apie dvi savaites.

Šv. Šeimynos draugija rengia savo metinę gegužinę sekm., liepos 28-tą, 1947 m. Jurgio Babrausko, Leices ir smulkmeniškai.

Pentadienį ir šeštadienį per visas Suv. Valstijas tilpo ilgi aprašymai su paveikslais, apie paimtas į nelaisvę worcesterietes pirmutiniuose laikraščiu puslapiuose.

Amerikos laikraščiai anksčiau netalpinavo jokių žinių prieš Sovietų Rusiją, bet šį kartą patalpino drausai ir be jokios baimės.

Gera, tegul visi žino, nes karas jau pasibaigė 2 metai atgal, o vistiek Lietuvos žmonės tuno po geležine uždanga ir lietuviui tremtiniai Vokietijoje dar vis nelaisvėje, visa Lietuvių tauta naikinama ir žiauriai kankinama.

ter, Mass. pavilijone. Lietuviai ir lietuviškosios kviečiami atsilankyti.

Liepos 17 d. Marine Marlin laivu atvykęs iš Vokietijos tiltų statybos ir betono "concrete" inž. prof. Jonas Kuodis laikinai apsistojo pas gimines p. Karazijas, 82 Harlem Street, Worcester, Mass. ir mano pasilikti Worcester'y ir gauti savo specialybės srity darba. Drauge su juo atvyko jo žmona Bronė; vaikai: Bronė, Gedimnas, ir Viktorija Karazijienė, apsistojo pas brolių, 82 Harlem St.

Nuo Šv. Kazimiero bažnyčios 8:30 valandą išvažuos autobusas į Thompson, Conn., liepos 27-tą dieną. Tą dieną Nekalto Prasidėjimo Vienuolyne įvyks piknikas ir Lietuviškosios Mergaičių Stovyklos iškilmingas užbaigimas. Programa prasidės 11-tą valandą ryto ir tęsis visą dieną. Pikniko metu veiks bazaras. Visi lietuviškai kviečiami dalyvauti šiame piknike ir parengti Lietuvių Seserų Kongregaciją.

Lietuvai Remti Draugijos metinis piknikas įvyks sekmadieny rugp. (Aug.) 10, 1947 m. Lake Chauncy Park, Westboro, Mass. Visi lietuviškai kviečiami jame dalyvauti. Tėmykite pranešimus sekančiuose Amerikos Lietuvių numeriuose.

RADIO ŽINIŲ

Lietuvių Radio programos per 950 kilocycles, 92 val. ryte bus sekant ty sekmadienyje:

- 1 — Muzika.
- 2 — Birutės Dijos.
- 3 — Pasaka apie...

Po programų praeitą laiką ar atėjo WORL, Lithuania 216 Tremont St. Bostone pranešdami savąjį...

Birutės Dijos

Pašalpinė Birutė gria savo išvažiavimą ronio Parko, sekmadienį (July) 27-tą, tuoj pat. Bus skanių valgių, kur galėsite smagu leisti ir pakvėpuoti. Važiudami parduotuvėse "Lake Shore" ar "City" busus nuo Union Station.

S. Ž. P. D. P.

Senų Žmonių Pagalbos Piknikas įvyks dieną, liepos 27-tą, Miller's Ranch, parke, buri, Mass. Kelionė žiuoti autobusu iš Bridge ar Lincoln, kuri reikia paimti po kare, einant šiuo pikniku. Kurie žiuoti automobiliu, ma valandą po pietų, tuvių Kluban, 12 vės, gausite automaloniai kviečiami, nika, praleisti laiką re ir prie gražaus...

Žemiau Falt

Kaimo PUIKIOS VILNĖS MEDŽIAGOS

Visose Pageidautinose VASARAI ir RUGP. Sukneloms - Vilnoms - Vilnoms, 44 centų \$1.25 už maštą KOSTUMAM - TRUMPAM VILNĖS \$1.50 už maštą A BRAMS VILNĖS MOKSLO 10 Harding gatvė - Worcester Priešais S. Ž. P. D. P. 1 AUKŠTAS

Isigykit Med

Siomis dienomis Končius atvežė žaus medaus ir pargabanto ir palkos Lietuvių Kraštiečių pardavimo. AMERIKOS LIETUVIS 14 Vernon St. Worcester

Reikalinga

Reikalinga moterims rymui dviejų rūmų, savaitę. Kreipkitės A. NEBILIAUS 60 Sutton Avenue - Worcester

MINKŲ
Radio Piknikas
SUNDAY, AUGUST 3, 1947
Vose's Pavilion - Maynard, Mass.

Matysite ir išgirsite linksmus kanadiečius, juokinkų dainų expertus, kurie specialiai pakviesti pajuokinti amerikiečius; matysite 1/4 milijono dolerių vertės puikiausią I. J. Fox kailių parodą; pagelbėsite išrinkti šių metų gražulę "Miss Lithuania of New England," ir —

Matysite: traukimą vinvės tarp ženotų ir neženotų vyrų. Galėsite linksmai pašokti prie populiariės Jono Dirvelio orkestros. Susitiksime su senai matytais draugais ir giminėmis ant tyro oro, gražiam pavėsy, gražiausioj pikniko vietoj Naujoj Anglijoj!

Gausite: proga laimėti 8 puikias laimėjimo dovanas, kaip tai, \$300. I. J. Fox kailinį koutą, 6 piece modernišką bedroom setą, dinette set, hope chest, dishų setą, coffee table, permanent wave, arba sandwich tray. Apart šių dovanų bus 8 įžangos dovanos: Studio couch, naujas tire, Elgin laikrodėlis ir 5 pinigškos dovanos.

Dainininkai Vincas Kayackas ir Vincas Bubelis iš Montreal, Kanados.

Kviečiame visus į šį puikių dovanų, puikaus linksmo programo, visiem gvarantuoją "good time" ir vienos dienos vakacijos pikniką! Važiuojam Maynardan, Radio Piknikan! Susitarkit dabar susitiktį Aug. 3-čią Liet. Radio — Minkų Radio piknike, Vose's Pavilion, Maynarde.

BUSAI iš Worcesterio išeis 1-mą val. po pietų nuo Vitty Skriniskio "Ideal Pharmacy" vaistinės, Kelly Sq., Worcester.

ROSELAND FLOWER SHOP
301 PLEASANT ST. - WORCESTER, MASS.
Telephone 2-4715

Vestuvių Puokštės
Laidotuvių Bukietai
Gėlės Visokiem Reikalam
Persodinimui Augmenys ir Vainikų Krepšėliai

Visiems Prieinamomis Kainomis
EDWARD V. KUPSTAS

CARROLL FUNERAL HOME
KOPLYČIA — 3 Winthrop gatvės
KOPLYČIOS NAUDOJIMAS NEMOKAMAI

RASTINĖ — 72 Vernon gatvės
4-6757 Telefonai 6-7297

Vienintėlis Lietuvis Balzamuotojas
Worcester
ANTRO PASAULINIO KARO VETERANAS